

Posebni pregledi žičniških naprav

1. Splošno

Podlage za izvajanje posebnih pregledov dinamično obremenjenih sklopov so zlasti:

- predpisi in standardi za sklop oziroma podsistem, ki je predmet posebnega pregleda;
- podrobni in sestavni načrti elementov in sklopov ter konstrukcij;
- armaturni načrti AB konstrukcij;
- statični in trdnostni izračuni konstrukcij in elementov;
- podatki o vgrajenih materialih;
- proizvajalčeve zahteve za metode pregledov ter kriteriji sprejemljivosti poškodb in dopustne tolerance odstopanj;
- dokumentacija o izvedenih rekonstrukcijah in vzdrževalnih delih v javno korist;
- navodila za obratovanje in vzdrževanje žičniške naprave;
- poročila o prejšnjih posebnih pregledih sklopov, podsistemov in infrastrukture;
- dokumentacija o inšpekcijskih pregledih sklopa, podsistema oziroma infrastrukture.

Te podlage mora dati za potrebe pregleda na razpolago upravljavec.

2. Obseg in roki

Te določbe se ne uporabljajo za vlečnice z nizko voden vrvjo, za ostale vlečnice pa je treba izvesti le dodatne preglede v skladu s 6., 8. in 10. točko naslova 2.1.1 te priloge.

2.1 Podsistemi in sklopi žičniških naprav za katere niso bili izvedeni postopki ugotavljanja skladnosti

2.1.1 Pregledi se izvajajo v skladu z navodili proizvajalca, standardom SIST EN 1709 in v skladu s tem pravilnikom.

1. Preverjanje in funkcionalni preizkus glavnega pogona, hidravličnih naprav za prenašanje sil od pogonov (glavni, pomožni, zasilni pogon, pogon za reševanje), hidravličnih in pnevmatskih naprav, zavor za pogone, hidravličnih pogonov napenjalnih naprav in držalnih zavor: prvič najpozneje v desetih letih ali 17.500 obratovalnih urah po prvem spuščanju v pogon sklopa ali naprave, nato najpozneje po vsakih petih letih ali 8.500 obratovalnih urah.

2. Neporušni pregled in funkcionalni preizkus mehanskih zavor za glavni pogon v razstavljenem stanju sklopa, najpozneje vsakih deset let.

3. Neporušni pregled pogonskih, povratnih ali odklonskih kolotov nosilnih, transportnih, vlečnih ali proti vrvi: prvič po 25.000 urah obratovanja ali 15 letih po prvem zagonu sklopa, nato pa po 17.000 urah obratovanja ali desetih letih po vsakem predhodnem pregledu.

4. Neporušni pregled vseh gredi in osi pogonskih, povratnih ali odklonskih kolotov nosilnih, transportnih, vlečnih vrvi, protivrvi in napenjalnih vrvi: prvič po 25.000 urah obratovanja ali 15 letih po prvem zagonu sklopa, nato po 17.000 urah obratovanja ali desetih letih po predhodnem pregledu, nato pa po vsakih 8.500 urah obratovanja ali petih letih po predhodnem pregledu.

Če ni navodil proizvajalca, se za preglede smiselno uporabljajo predpisi in standardi, ki obravnavajo preglede podobnih elementov.

Preglede gredi ali osi kolotov, ki nimajo prigrajene lovilne kletke, je treba izvesti v razstavljenem stanju gredi ali osi. Gredi ali osi se lahko pregleda v sestavljenem stanju, če je mogoče neporušni pregled vseh kritičnih območij sklopa izvesti v sestavljenem stanju in roke za naslednje neporušne preglede določiti s pomočjo izračuna širjenja razpok.

Podlaga za ta izračun izhaja iz velikosti napak, ki so z uporabljenim postopkom pregleda še ravno zaznavne. Na podlagi tega postopka se določa teoretična preostala življenjska doba sklopa pod obremenitvijo obratovanja do kritične širitve razpok. Tako ugotovljeni roki za naslednje neporušne preglede ne smejo prekoračiti teoretične preostale življenjske dobe in jih je treba ustrezno skrajšati v primeru negotovosti glede ocene lastnosti materiala in obremenitev obratovanja. Občutljivost metode pregleda, izračun širjenja razpok in določanje rokov za naslednje neporušne preglede, je treba navesti v poročilu o pregledu.

5. Neporušni pregled osi najmanj dveh (najbolj obremenjenih) vrvnih kolotov z vležajenjem konzolne konstrukcije pri nihalkah in vzpenjačah, katerih obremenitev se ob prevozu vozil spreminja: prvič najpozneje po 15 letih ali 25.000 obratovalnih urah po prvem spuščanju sklopa v pogon, nadalje najpozneje vsakih deset let ali 17.000 obratovalnih ur. Če se pri kateremkoli pregledu ugotovijo pomanjkljivosti, je treba ta pregled izvesti na oseh vseh vrvnih kolotov te izvedbe.

6. Neporušni pregled vseh osi ene izbrane (najbolj obremenjene) nosilne kolutne baterije, ene baterije negativne obremenitve in ene baterije izmenične obremenitve z izravnalnikom sil med kolutnimi baterijami: prvič najpozneje po 15 letih ali 25.000 obratovalnih urah po prvem spuščanju sklopa v pogon, nadalje najpozneje vsakih deset let ali 17.000 obratovalnih ur. Če se pri kateremkoli pregledu ugotovijo pomanjkljivosti, je treba ta pregled izvesti na oseh vseh vrvnih kolotov te izvedbe.

7. Neporušni pregled najmanj 20 odstotkov, v vsakem primeru pa najmanj dveh, vklopljivih prižemk najpozneje vsakih pet let.

Preizkušance je treba izbirati po rotacijskem postopku, da je vsaka vklopljiva prižemka žičniške naprave pregledana najpozneje vsakih 25 let ali 42.000 obratovalnih ur. Če se pri kateremkoli preskusu pojavijo pomanjkljivosti, je treba pregledati vse vklopljive prižemke.

8. Neporušni pregled najmanj deset odstotkov, v vsakem primeru pa najmanj dveh fiksnih prižemk, najpozneje za:

- sedežnice prvič najpozneje po desetih letih ali 17.000 obratovalnih urah, nato vsakih pet let ali 8.500 obratovalnih ur;
- vlečnice najpozneje vsakih deset let ali 17.000 obratovalnih ur.

Preizkušance je treba izbrati po rotacijskem načelu. Če se pri kateremkoli preskusu pojavijo pomanjkljivosti, je treba pregledati vse prižemke žičniške naprave.

9. Neporušni pregled najmanj 20 odstotkov, v vsakem primeru pa najmanj enega obešala (vključno z glavo obešala, po potrebi tudi obešenja kabine in sornika obešala) za žičnice, razen za sedežnice s fiksnimi prižemkami; prvič najpozneje po 15 letih ali 25.000 obratovalnih urah po prvem spuščanju sklopa v pogon, nadalje najpozneje vsakih deset let ali 17.000 obratovalnih ur.

Preizkušance je treba izbrati po rotacijskem načelu. Če se pri kateremkoli preskusu pojavijo pomanjkljivosti, je treba pregledati vsa obešala žičniške naprave.

10. Neporušni pregled najmanj deset odstotkov, v vsakem primeru pa najmanj dveh obešal (vključno z glavo obešala) za:

- sedežnice s fiksnimi prižemkami prvič najpozneje deset let ali 17.000 obratovalnih urah, nato vsakih pet let ali 8.500 obratovalnih ur;
- vlečnice najpozneje vsakih deset let ali 17.000 obratovalnih ur.

Preizkušance je treba izbrati po rotacijskem načelu. Če se pri kateremkoli preskusu pojavijo pomanjkljivosti, je treba pregledati vsa obešala žičniške naprave.

11. Neporušni pregled najmanj pet odstotkov, v vsakem primeru pa najmanj dveh tekal v razstavljenem stanju na krožnih žičnicah: prvič najpozneje v petih letih po prvem spuščanju sklopa v pogon, nato najmanj enkrat letno.

Preizkušance je treba izbirati po rotacijskem načelu tako, da je vsako tekalno žičniško napravo pregledano najpozneje vsakih 15 let ali 25.000 obratovalnih ur. Če se pri kateremkoli preskusu pojavijo pomanjkljivosti, je treba pregledati vsa obešala žičniške naprave.

12. Neporušni pregled tekal (vključno s pritrditvami koncev vrvi ali pritrditev na vlečno vrv) in držalne zavore pri nihalkah ter podvožja in držalne zavore vzpenjač v razstavljenem stanju sklopov: najpozneje vsakih deset let ali 17.000 obratovalnih ur.

13. Določanje vzmetne ali prižemne sile držalnih zavor: prvič najpozneje po 15 letih ali 25.000 obratovalnih urah po prvem spuščanju sklopov v pogon, nato vsakih deset let ali 17.000 obratovalnih ur.

OPOMBA: Za preglede novo vgrajenih delov, sklopov ali podsistemov veljajo kot izhodišče za roke pregledov datumi njihove vgradnje v žičniško napravo. Velja tisti rok, ki je pri predpisanih rokih pregledov prej dosežen.

2.1.2 Vse dele, ki so neporušno pregledani, je treba trajno in nedvoumno označiti ter mesto(a) in oznako(e) navesti tudi v poročilu o pregledu.

Vsi novovgrajeni deli morajo biti pred vgraditvijo v napravo trajno ter nedvoumno označeni. Izdelani morajo biti iz materialov, predpisanih v standardih SIST EN. Zanje mora biti izdelana varnostna analiza in varnostno poročilo v skladu s Pravilnikom o žičniških napravah za prevoz oseb (Uradni list RS, št. 36/05, 106/05, 57/07 in 87/11). Izhodišče za nadaljnje roke pregledov je predhodni neporušni pregled.

Velja tisti rok, ki je pri predpisanih rokih pregledov prej dosežen.

2.1.3 Posebne preglede lahko izvajajo le izvajalci, ki imajo za izvajanje posameznih pregledov ustrezno opremo in strokovno usposobljenost v skladu s predpisi in standardi, ki obravnavajo posamezne vrste pregledov ter so za ta dela akreditirani, kadar to zahtevajo predpisi, ki obravnavajo posamezne vrste pregledov. V poročilu o posebnem pregledu mora biti navedena tudi strokovna usposobljenost izvajalca pregleda. Izvajalec posebnega pregleda odgovarja za svoje delo.

Če ni navodil proizvajalca, se za preglede smiselno uporabljajo predpisi in standardi, ki obravnavajo preglede podobnih elementov.

2.2 Varnostni sklopi in podsistemi, za katere je potreben postopek ugotavljanja skladnosti v skladu z zakonom, ki ureja žičniške naprave za prevoz oseb

Določitev obsega posebnih pregledov in vključitev za to potrebnih izvajalcev pregledov se izvede na podlagi navodil za obratovanje in vzdrževanje, ki jih izdela proizvajalec. Kot posebni pregledi veljajo vsi predvideni pregledi žičniško tehničnih naprav in sklopov, ki se morajo izvršiti na preizkušancih, ki jih je določil proizvajalec, izvede pa jih za to usposobljeno strokovno osebje ali akreditirani izvajalci pregledov.

Če obseg pregledov, ki jih predpiše proizvajalec, ne obsega pregledov, ki so za posamezne elemente navedeni v točki 2.1.1 te priloge, se morajo izvajati tudi pregledi iz navedene točke.

2.3 Elektrotehnične naprave

Posebne preglede naprav močnostne elektrotehnike (visoko in nizko napetostne naprave) se izvajajo v skladu s SIST EN 50110-1- Obratovanje električnih inštalacij, 5.3.3 in v presledkih vsakih pet let. Pri tem se lahko upoštevajo rezultati periodičnih pregledov v skladu s predpisom za varnost pred električnim tokom.

Za preglede električnih inštalacij se smiselno uporabljajo določbe pravilnika, ki ureja zahteve za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah in tehnična smernica TSG-N-002 - Nizkonapetostne električne inštalacije.

2.4 Poročila o pregledih

V poročilu o posebnem pregledu je treba navesti pregledane sklope, metode pregledov, rezultate pregledov in ugotovitve. V poročilu morajo biti podani tudi pogoji za nadaljnjo uporabo pregledanih sklopov.«.